

KEDY POŽIADAŤ O ODKLAD POVINNEJ ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY?

JAROSLAVA KONÍČKOVÁ

Po období zápisov do škôl prichádza obdobie, keď rodičia dostanú do rúk oznámenia o prijatí do školy. Mnohí sa rozhodujú, či dať dieťa do školy, alebo požiadať o odklad školskej dochádzky. Ako žiadosť napísať a dokedy ju podať?

O tom, že zrejme budete žiadať o odklad školskej dochádzky, môžete informovať učiteľku už pri zápise svojho školopovinného dieťaťa. Ona si túto informáciu zaznačí k menu dieťaťa, avšak o odklad aj tak musíte písomne požiadať. K žiadosti o odklad školskej dochádzky by ste mali priložiť stanovisko lekára, psychológa, logopéda či riaditeľky materskej škôlky. Konanie vo veci odloženia začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky alebo o jeho zaradení do nultého ročníka môže riaditeľ začať aj na podnet materskej školy, keď pracovníci materskej školy sú presvedčení, že dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť. Nie je síce povinné, avšak je dôležité, ak na odklade trváte. Názor odborníkov totiž môže mať pri rozhodovaní riaditeľa školy väčšiu váhu. O odklade školskej dochádzky rozhoduje riaditeľ školy, ktorý má právo udané dôvody neakceptovať a žiadosť zamietnuť - v takomto prípade musí dieťa nastúpiť začiatkom septembra do školy. Pokiaľ vám riaditeľ školy odklad nepovolí, podľa zákona existuje tzv. dodatočný odklad, ktorý je možné udeliť v prípade, že v priebehu prvého polroka sa u dieťaťa prejavila nedostatočná fyzická alebo mentálna vyspelosť ku školskej dochádzke. V súvislosti s nástupom do školy, s ktorým súvisí odklad, rozoznávame dva typy rodičov. Tí, ktorí s odkladom v žiadnom prípade nesúhlasia a potom tí, ktorí zámerne nástup do školy predlžujú.

Riziká skorého nástupu

Ak do školy nastúpi dieťa, ktoré na školské prostredie nie je pripravené, môžu sa vyskytnúť viaceré problémy. Dieťa nemusí stačiť tempu výučby a začne zaostávať. Bude mu trvať oveľa dlhšie osvojiť si základné poznatky zo školy než jeho spolužiakom. Začne mať zo seba zlý pocit, stratí sa pocit radosti, a to predsa nikto nechce. Dať dieťa do školy skôr aj napriek tomu, že na to podľa odborníkov ešte pripravené nie je, zanecháva na dieťati negatívne stopy. I keď sa vám to možno nebude páčiť, ale rady odborníkov v tomto prípade je lepšie dodržať.

Predĺženie detstva

Mnohí rodičia, paradoxne, v snahe predĺžiť svojim deťom detstvo, žiadajú o odklad školskej dochádzky, aj keď je ich dieťa pripravené. Keď vám odborník vydá posudok s tým, že nie je na čo čakať, no vy predsa len nechcete dieťa do školy zapísať, je to vaše rozhodnutie. No treba si to naozaj dobre premyslieť. Keď totiž premeškáte vhodný čas na zápis dieťaťa do školy, hrozí, že sa bude o rok v prvej triede nudiť a nudu kompenzovať vyrušovaním a zabávaním sa počas vyučovania. Nie sú to len frázy. Aj u väčšinou bezproblémových detí sa môžu vyskytnúť problémy so správaním, ktoré by ste vôbec nečakali. Nuda je pre dieťa v škole naozaj zlým spoločníkom.

Oblasti pripravenosti školáka

Rozumová oblasť

V tejto oblasti vie úmyselne zamerať pozornosť na nejakú činnosť, jeho vnímanie je diferencované, má záujem o nové poznatky, má rozvinutú jemnú motoriku ruky a zrakovo-pohybovú koordináciu.

Citová oblasť

V jeho správaní je menej impulzívnych reakcií, citovú kapacitu vie využiť pri školskej práci.

Sociálna oblasť

Potrebuje sa stretávať s inými deťmi, vie sa podriaďiť požiadavkám detskej skupiny, vie prevziať na seba úlohu školáka

Existujú samozrejme aj individuálne rozdiely medzi deťmi v rýchlosti psychického dozrievania. A tu je ten rozdiel dosť výrazný hlavne medzi dievčatami a chlapcami, pretože šesťročné dievčatá sú takmer o jeden rok psychicky zrelšie ako šesťroční chlapci. Preto majú dievčatá v prvej triede väčšinou lepšie školské výsledky ako chlapci. Chlapci sú hravejší, často aj rečovo menej zdatní. To však neznamená, že by mali začať navštevovať prvú triedu o rok neskôr. Obyčajne vo štvrtej triede, začínajú dievčatá vo všetkom dobiehať a v matematike aj predbiehať. Ak je dieťa psychicky zrelé, nie je dôvod pre odklad školskej dochádzky.

Kedy sa odporúča odklad školskej dochádzky?

Odklad školskej dochádzky o jeden rok sa odporúča dieťaťu, ktoré má:

- problémy s výslovnosťou alebo nevie formulovať vety,
- nevydrží sa sústrediť a nezapamätá si vetu,
- nedokáže sa orientovať v čase, neovláda priestorovú orientáciu,
- nevie dodržiavať základnú hygienu, samostatne sa obliekať, obúvať, vyzliekať, nevie jesť,
- nepozná údaje o sebe (rodine, adresu, svoj vek),
- nemá záujem o učenie, nie je prirodzene zvedavé na nové veci, nekladie otázky,
- je neposedné a netrpezlivé,
- dieťa je príliš malé na to, aby mohlo sedieť v školskej lavici,
- má nejaké zdravotné problémy,
- dieťa sa narodilo medzi májom a augustom pred šiestimi rokmi.

Čo by mal ovládať budúci prvák?

- samostatne sa obliecť a obuť
- pozapínať si gombíky a zaviazať šnúrky na obuvi
- samostatne sa najesť
- samostatne sa obslúžiť na WC, umyť si ruky, spláchnuť a pod.
- správne vyslovovať všetky hlásky
- vysloviť krátke slovo samostatne po hláskach
- vyjadrovať sa plynule aj v zložitejších vetách
- spočítať predmety do päť

- interpretovať obsah krátkej rozprávky
- poznať naspamäť detskú pesničku alebo básničku
- kresliť pevné a neroztrasené línie
- nakresliť postavu so všetkými základnými znakmi(hlava, krk, trup, ramená atď. postava je anatomicky správne rozložená)
- vystrihnúť jednoduchý tvar podľa predkreslenej čiary
- poznať základné odtiene farebného spektra(červená, zelená, žltá, oranžová, fialová atď.)
- orientovať sa v priestore, vie, kde je vpredu, vzadu, hore, dole, vpravo, vľavo

Vstup do školy je jednou z najvýznamnejších udalostí v živote dieťaťa. O tom, či bude v škole šťastné, rozhoduje nielen správny výber školy, ale aj čas nástupu do nej. A preto v súvislosti s týmito skutočnosťami je potrebné pre svoje dieťa vybrať tie najlepšie možnosti. Ak si neviete poradiť sami, pracovníci pedagogicko-psychologických poradní, ktoré majú svoje sídlo takmer v každom väčšom meste, vám radi pomôžu.